

SETMANARI HUMORÍSTICH, POPULAR Y CATALÁ DE BONA MENA
 DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLÍTICH
 SORTIRÁ CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demás llocs d' venda de periódichs
 Encàrrechs y correspondencia: Carrer de Barbará, n.º 16 bis, entressol porta 1.ª
 Número solt, 5 céntims. - Suscripció per un any, 3 pessetas.

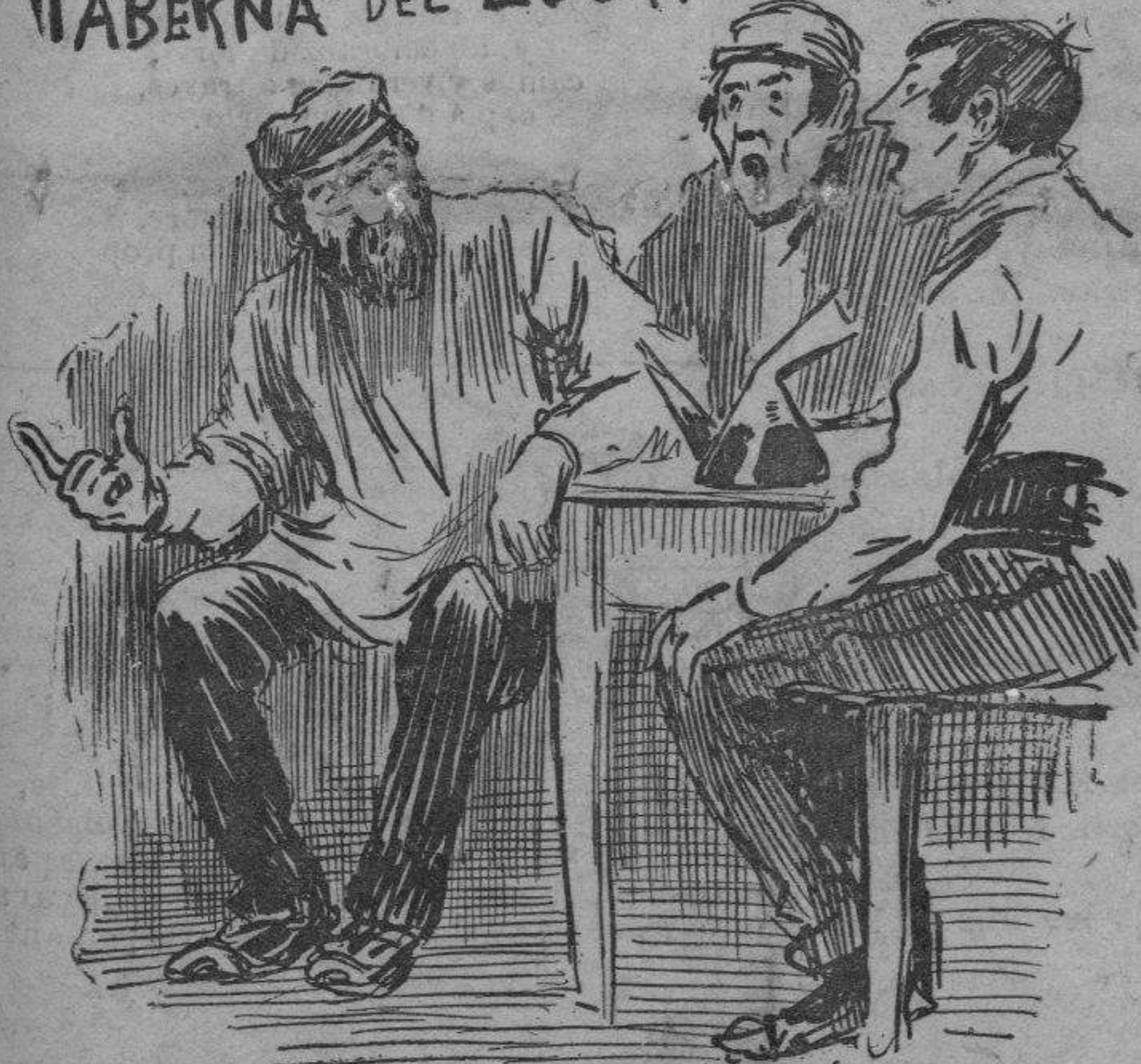
SUMARI: Text: De tot arreu, per Rata-pinyada.—La campana que camina, (poesia).—Semblança, per Pere Muntanyola.—Blanchs y negres, (poesia) per Pere Muntanyola.—Després de las eleccions, per I. T. P.—Escola del progrés, (poesia) per A. T. A.—A la vora del foc.—Cantars, epígramas y cosas que no son epígramas ni cantars.—Trenca-closcas.—Correspondencia.

ACTUALITATS

Qui axeca y destrona als generals es la cridoria dels diaris carcamentals.

TABERNA DEL LEÓN ESPAÑOL

DIARIO PATRIOTERO

Hont s' inflan y s' esbotzan reputacions es en tabernes, cafés y redaccions.

DE TOT ARRÉU

Ho divendres passat, en nostra Seu, se cantà un solemne ofici-funeral per l'ànima del tan plorat bisbe de Terol Dr. D. Anton Estalella (A. C. S.).

Oficià de pontifical lo Sr. Bisbe de Vich, Dr. D. Joseph Morgades, y presidió lo dol lo savi Dr. D. Joseph Torras y Bages, que era amich intim del difunt.

Hi assistí una gran gernació, en que hi havia moltes classes de la societat representades, que manifestava lo molt que s'estimava Barcelona, al qui fou un del seus, mes preuhats ciutadans y un catalá com n'hi ha poch.

Deu donga á nostre compatrici anyorat, l'habitar ab companyia de nostres patrons en l'eterna gloria.

Veus aquí una cosa que hauriam d'imitar los espanyols y que copiém d'una revista estrangera:

Cada any, lo President de la República d'Estats-Units, assenyala, ab una proclama dirigida al poble, la diada del Thanksgiving Day (diada per donar gracies). La del any passat deya lo següent:

«La continuada bondad y benevolença que Deu totpoderós ha mostrat envers lo poble americá durant l'any passat, merexen nostre sincer y piados agraíment. A fi, donchs, de poder aplegar nostres cors regoneguts pera glorificar y agrahir á nostre Pare celestial, sos beneficis, jo, Grever Cleveland, president dels Estats-Units, assenyalo, per la present, lo dijous 28 del present mes de Novembre, pera ser consagrat per tot nostre poble á lss accions de gracies y oracions. En aquest dia dexem nostres ocupacions ordinaries y aplaguem nos en los llochs acostumats del culto, pera dar gracies al repartidor de tots los bens, per los beneficis qu'han recompensat nostres afanyes en los camps y en lo comerç, per la pau y l'ordre que han regnat en tot lo pays, per havernos preservat de la peste y de les calamitats y per tots los beneficis que ha vessat sobre nosaltres ab lliberalitat.»

Nostres governants se'n donarian vergonya de portarse axis; ara si es tractès de donar gracies á ne'n Rothchild per havernos dexat diners al 50 per cent, ja seria un altre cosa.

Y qué diria *La Camama*, lo *Diluvio* y comparça si es fes axó á Espanya; si ara no's poden empassar les rogatives en que sols hi prenen part, casi, casi, lo clero de la parroquia, y algún qu'altre feligrés, prou s'ennuagarien de rabia, si vegesen que'n Cánovas fes una cosa semblant á lo fet per lo President de la República mes avançada del mon.... però no tingan por, á Espanya som maça esquilats per imitar les coses bones.

Vagen alerta ab no embrutarse passant per molts carrers de Barcelona, puix son molts los llochs en que s'hi veuhen grans cartells anunciant les obres porques é ímpies del francès Zolá.

La darrera «Roma» sembla que será la *debaçle* de son autor. Es falça, insípida y plena de tonteries. Un periódich radical italiá, qui la anava publicant en ses columnes, s'ha vist obligat, per les moltes quexes de sos subscriptors, á declarar que no's feya solidari de les idees estampades en aquest llibre.

Com que'l número dels tontos es infinit, no estranyariam que fos llegida ab aquella delectació, ab que son menjats los bitxos.

Los que som católics no podém llegirla, puix l'Esglesia ha prohibit llegir tot lo que fassi en Zolá mentres no's retracte.

Entre les persones decents de Barcelona, comença á manifestarse un fort mohiment d'indignació contra l'anomenat «Eco de les cloaques», per les mentides é infamies ab que emporca sos escrits.

Sabém que, per sort, son molts los que comprenent al últim que es impossible ser decent y sus-

critor del d'aytal porqueria, s'han donat de baixa.

Nosaltres aconsellariam al Director del dit diari, que posés una secció especial, en la administració, ab un lletrero que dignés: (en *castellano*, com se suposa), *Bajas*, puix de lo contrari dintre de poch no s'entendrán de feyna.

Sembla que alguns, espantats per la esquadra Nort-Americana, que pren lo sol per l'Atlántich, se quexan del govern perquè no activa la fortificació de les costes, y voldrian, que si lo govern no ho vol fer, se'n encarreguessen los ajuntaments.

No's mal pensat. Lo de Barcelona podria mobilisá sos municipals, y mentres no's tingan los canons de veres, fer servir canons d'agulles.

Quin bon pensament va esser lo dels capots ab velona y casco prussiá, ara 'ns vindran prou bé si aquell cas arriba.

Per l'entusiasme que hi ha entre los catalanistes, sembla que será molt notable l'Assamblea qu'enguany celebrará l'Unió Catalanista, á la Ciutat de Vich.

Es mol numerós lo numero de delegats que hi farà cap, pera discutir l'interesant punt que s'hi tractará, que es: «Administració general».

Tindrà lloch l'Assamblea en los dos dies de Pasqua de Pentecostés.

Una comissió passarà á Ripoll á posar una lápida de marbre, en que hi van esculpides unes paraulas molt catalanistes del gran patrici, lo Exm. Sr. Bisbe de Vich.

Desitjém de tot cor que tot vage be, pera major gloria de Deu y de la Pátria.

Compiém de nostre estimat company «La Veu Catalunya»:

«Los estudiants de la Facultat de Filosofie y Lletres de nostre Universitat, que aquest any se llicencien, han redactat en catalá lo quadro ahont agrupen ses fotografies y les de sos catedráticos. Molt nos plauhen aquestes manifestacions que venen á provarnos com los catalans van cada dia ab més valentia redimintse de les imposicions castellanes. L'any passat foren moltes les facultats que posaren en sos respectius quadros les armes de la Pátria catalana, enguany y'ls vinents confiém que no serán sols los estudiants de Filosofia y Lletres los únichs decidits á trencar la degradant rutina.»

Traduhim d'un periódich francès:

«Ab ocasió de les festes aniversaries de Joana d'Arch, lo comité nacional d'acció *ansimaçónica* y *antisemita*, qui comprén tots los grupos *antisemites* y *antimasons* de la Joventut parisién, organisa una manifestació á l'estátua de Joana d'Arch, plaça de les Pyramides, que tindrà lloch lo diumenge 17 de Maig, á les 5 de la tarde.

Aquesta manifestació no tindrà cap caracter polítich, Tots los *patriotes* hi son convidats.

Lo seu objecte es juntar á tot lo que s'ha fet per obtindre la *fiesta nacional* de Joana d'Arch, l'expressió dels sentiments y de la voluntat de la joventut y de tot lo poble de París.

Lo grupo d'estudiants antisemites ha decidit pendrehi part».

Per aquest sol camí lo poble francès pot deslliurarse de las plagues que l'oprimeyen, ó siga, de la maçoneria y judaisme; girant los ulls á l'edat mitja y resucitant la gloria y l'esprit de tots aquells que foren sants fills de l'Esglesia y salvadors de sa Pátria.

Axó es lo que hem de fer també los catalans si volen lliurarnos de maçons y polítichs que 'ns xuclan la vida.

Procurarém enterar á nostres estimats llegidors de lo que passe á París, lo diumenge vinent.

Copiém de una carta escrita per Mons, Guillermain, vicari apostólic del Victoria Nianza en l'África equatorial:

«Fa poch temps teniam devant los ulls molta

miseria. Pobres negres rosegats per la lepra s'arrossegavan, moltes vegades, fins nosaltres prengans tinguésem pietat de llurs animes y 'ls rebessem en la clase de doctrina. Dificil era satisfellos..... No obstant, no he pogut resistir mes temps als crits de socorro. He manát aplegar los més abandonats leprosos dels voltants de la Vila Mariga en el Buddu, y he comensat per regalar al P. Streicher, qui 'ls ha de cuidar, una pobre dona que no tenia peus ni mans; la lepra se 'ls havia menjat.....

«¿Es necessari pintar la ditxa d'aquets pobres Bagandas, molts dels quals han estat avans en bona posissió?—En lloch del seu abandono en lo bosch y del despreci que 'ls tenian llurs parents mes propers, ara se veuhen allotjats, alimentats y vestits. Un missioner s'ocupa d'ells, los instruyeix, los prepara pel baptisme y 'ls ajuda á suportar ab resignació la vida.»

Aquests son los missioners, los frares que tan odian *La Camama La Esquella* y demás *enganya-poble*; si'n lloch de fer be al pròxim, fessin negocis com los de la Salvadora. ó's fessin rics, estafant als treballadors, com en Roca y Ruch, no tindrian prou boca per alabarlos.

¡Quan lo poble conixerá quins son los que li convenen!

RATA-PINYADA.

LA CAMPANA QUE CAMINA

En l'Ateneu Barcelonés, lo divendres passat, s'hi doná una vetllada musical organizada pel mestre Joan Gay, pera fer conixer al gran mussich alemany Schumann. La lletra de tot lo que s'hi cantá fou catalana; hi prengué part lo cada dia mes celebrat *Orfeo Catalá*. Quant aquest cantá cansons populars catalanes despertá gran entusiasme.

Veges, ara, la lletra d'una de las melodias de Schumann traduhida al catalá per en Pau S. Riera.

LA CAMPANA QUE CAMINA

(GOETHE)

Si n'era un noy qu'en lloch d'anar á missa á la capella, sóls se dalia per fugir del poble, cada festa.

La mare diu: «Escólta bé la veu de la campana; en vá voldrás fugirne lluny: allí vindrá á cercarte.»

Pensá'l baylet: «Del campanar no hi há por que s'allunyi.» Y fuig corrent, sempre corrent, com si fugís d'estudi.

Del campanar no's sent la veu: «Desvariejá la mare»; mes, encalsantlo, joh quin esglay! brandant va la campana.

Lo pobre noy se sent glassar la sanch dins de las venas, y, ab por de véures assolit, vá y ve, perduda l'esma.

Mes se refá tot d'un plegat, y, ab embranzida forta, camps y verdissas á través, cap á l'iglesia corra.

Y cada festa de guardar, lo noy, com vol sa mare, no espera, no, sentir tan prop la veu de la campana.

SEMBLANÇA

Una mare tenia molts fills que l'estimavan. Llur Casal era bell y espayós, pero senzill, sobri, ab poch guarniments, poch adorns. Homens práctichs los fills, no malversaban l'or en magnificencias y luxos; poch cuidadosos de las apariencias, cercaban lo positiu. Cadascú s'afanyava para'l major benestar de la familia, respectant als ger-

mans y essent fael á sa mare. Com los fills conrehavan las terras donavan fruits; con lós fills treballavan y estalviavan, la casa era rica y progressava; essent forts, nobles y valents, sabían guardar sa hisenda, defensar sa dignitat, batre l'enemich y venjar l' ultratge.

Prop vivia la senyora d' un Castell ab sos fills. Lo Castell era gran, hermós, elegant, magnífich; ab exuberancia de decoració y ornamentals.

Homens amichs de las apariencias los fills, gastavan son diner en magnificencias y luxos, cercant més lo bonich que lo útil. Cadascú s' afanyava pera dominar als demés, y junts treballavan pera sotmetrer los de fora á sa voluntat. Com los fills eran homes d' empresa y atrevits, conquistavan y sotmetían moltes terras; quan los fills cobraven tributs, tenian or, y ab las lluytas progressavan; essent astuts y valents, sabían batres, aixamplar sa heretat y estendre sos dominis é influencia.

Aquestas duas familias de tan oposada índole, ja qu' essent la primera amiga de lo prácticich, era característich de la segona l' apassionament per la boniquesa de la forma, abduas familias—repetim—se juntaren en pacte pera defendres mútuament, ajudarse y esser mes fortes y poderosas; convenint que en lo general se posarian d' acord abduas mestresas, y en lo particular de cada familia, disposaría cadascuna á casa seva.

La del castell mostrá tot seguit glatir pe l' predomini, y encare que al ferse l' pacte sa hisenda era pobre y sos fills corromputs se trobavan dividits per odís y rancúnias, vingueren bons temps pera conquistas y puig per dominar dalían, guanyaren terras, riquesas, nom é influencia, y fou notable sa prosperitat y sa grandesa. Frisant pera dominar completament y vejentse més poderosos que ls altres, los del Castell invadiren las atribucions dels del Casal, y aquestos, enlluernats per sa grandesa, y per la brillantor de sos ideals, ni s'en adonaren cuasi.

Prompte ls del Casal se encontraren sotsmesos, y sentinse ferida sa dignitat per las vexacions que sofrian, ó essent massa violenta la imposició, protestavan, no eran escoltats. La protesta s' convertía llavors en lluyta oberta y ls del Castell enfurismats, anomenant revoltosos als qui defensavan sos drets, com revoltosos los tractavan y extremavan la imposició.

Aixís, tallant las arrels que ls podian fer creixer, despullantlos de lo seu característich, no respectant res, los del Castell s' anaren fent amos de tot, empresonaren á la mestressa del Casal, cofetejantla y escupintli l' rostre y la feren sa esclava, vestintla ab trajos estranys per que sos fills no la coneguessen, cremant, esquinçant ó fent desaparèixer tot lo que pugués fer oblidarla!...

***

Fa temps. La senyora del Castell es avuy la única mestressa; sos fills dominan completament. La que fou mestressa del Casal, segueix esclava; dels seus fills, degenerats y desnaturalisats, uns fan de gossos de presa de la del Castell per creixe fentshi de bon veure, y rebre mercés, altres no s' recordan de sa mare, molts ni coneixen sa esclavitut; poch, però valents, sos fills mes dignes, aborrint als renegats, fent naixe lo recort de sa mare, mostrant sa esclavitut á n' als que no la coneixen; homes de cor gran y noble, cridan ben alt ab tot lo foch, la fé, l' entusiasme y l' energia de qui defensa lo just, lo sant y lo innegable. Germans, desperten! Nostra mare es esclava, no es bon fill qui no s' acuyti á defensarla, no es fill digne qui accepti pacte ab sos botxins, que no sia tornant la libertat robada á nostra mare!

PERE MUNTANYOLA.

BLANCHS Y NEGRES

De cert hostel hont deturat s' havia pera seguir mes llarga caminada, negre cavall sortia portant demunt la càrrega pesada. Y ab un altre cavall de gran blancura que en direcció oposada seguía aquell camí, varen toparse y après de saludarse y dirse l' «Deu vos guard» ab gran finura, per parlar un ratet van deturarse.

Lo cavall blanc, tot entonat com era, creyentse superior al qui parlava, da sa blancor grans alabansas feya y ab presumció altanera al pobre cavall negre avergonyia qu'en va á sa condició excusar buscava. —Jo, si, que soch ditxós, aquell li deya. Sols porto reys y prínceps, ¡no m' admiras? —Si fos axis! Mes jo crech que t' montava un corneta robust que t' axordava..... —Calla, calla, que llastima m' inspiras

quan d' un cotxe de morts, veig ¡ay! que tiras seguintne d' un fossar la carretera!

Y fent deu mil posturas, tot satisfet de si mateix mostrava al altre humil cavall sas galanuras, quan petant lo fuhet, al separarlos, per seguir llurs camins, va axis parlarlos: —¡Oh necis! ¿per ventura l' color vostre fa que l' un, superior al altre s' diga? ¿que hi fa que blanca ó negre la pell siga si al fi l' is dos sou de la mateixa rassa y porteu l' un y l' altre ferraduras?

A quants y quants podriam aplicarlos la falla, puix tambe lo mateix passa ab homes que per ser divers son rostres, y sent sols una rassa qu' es la humana, oblidan que hi ha un' anima que 'ns lliga y que 'ns iguala á tots y 'ns agermana!

PASSAT DE MODA.

DESPRÉS DE LAS ELECCIONS

A

RA que á la Casa gran han pujat los nostres, ¿be dech poguer contar ab l' empleo pel que tant temps ha sospiro?

—Quin es, que no me 'n recordo?

—Municipal.

—Ah, ja, ¿y ja 't veus capás de desempenyarlo?

—Sí, senyor, sí; es lo càrrech que conech mes, porque i' he estudiat mólt á fondo.

—¡Home!

—¡No 'n fa poch de temps que al veure un municipal m' hi acosto, lo rodejo, me l' miro de cap á peus.....

—¡Home, home!

—Fins tinch estudiada la manera de portar lo sabre y l' revolver.

—¡Qué dius, burrango!

—¡Com que jo d' armas n' havia manejat prou...! No ho sabia, home, no ho sabia. Y escolta, per desempenyar aquest càrrech s' ha de parlar en castellá: ¿ja 'n sabs?

—Mes qu' en catalá. ¡No n' hi he passadas pocas d' horas escoltant als municipals! No n' hi he mort pas poch de ratos fent parar la ciaca ab ells! Com que jo ja ho feya ab segonas.....

—¡Home, home, qué previsor! Nada, nada; per mí ja ho tens concedit.

—Gracias, don Climent, si en alguna cosa l' puch servir, disposi en tot y per tot.

***

—Escolti, ¿faria l' favor de dirme ahont es á ca 'n Agustí Serrat y C.^a, que crech ha de ser per aquí prop?

—Mire V., senyora: á la cabeza de esta calle, rompa V. á la derecha y encontrará la calle de Talleres, y á media calle, si hace ó no hace, verá V. una tienda que venden gorras de golpe; pues al costado mismo está la casa que V. pide.

—Mil gracias.

—Por servirla, páselo bien.

***

—¡Niño, niño....! ven, ¿no oías que te gritaba? Qué llevas aquí?

—Un cromó, que l' he comprat....

—Eso no es un cromó, es un cuadro pintado al aceite. Y ese bulto que te hace la blusa ¿qué es...? Ah, un pan de pellizco. ¿Y de dónde has traído todo eso?

—¿Y vosté qué n' ha de fer?

—A mí no me rompas el respeto, ¿sientes? Deja todo esto aquí tierra, y queda detenido.

—¿Tinch gans y vull ana á dinar.

—No me salgas con cirios á tos que yo no estoy por romances.

***

—Escuche, municipal; yo soy un aragonés que acabo de llegar á Barcelona, y al bajar del tren me han robado diez duros que llebaba aquí en la faja.

—¿De bueno? ¿Y quién se lo ha robado? Llévemelo V. aquí que yo lo llevaré á la prisión, y ya pagará cara la fiesta.

—Oh, yo no lo sé; habrá humo.

—Lo oigo mucho, así sí que lo tenemos malamente, esto es un mal de cabeza; Dios nos guarde de un ya está hecho.

I. T. P.

ESCOLA DEL PROGRES

Lema: Tot mentida.

Una gran escola layca varen fundar anys atrás los masons de certa vila pe l' bé de tot lo vehinat. Vá ser mestre de l' escola un jove molt enllustrat, que vingué de Barcelona ab dinés dels esquilats; (perque tot son patrimoni consistia ab l' os bertrand y una grossa de carbassas de quant ell era estudiant). Al só de la marsellesa y als crits forts de—libertat—van obrirne de l' escola las portas de bat á bat. Al principi estaba magre á punt quasi de plegar sort que l' medium espiritista tots sos fills hi va portar.

Al carré de la Civada, y número 100... y tants la gran escola hi havia que á noys y noyas plegats poca lletra y tonterias ensenyaba don Pelat. Era tant sabi aquest mestre que fins llissons especials donava totes las festas á sos amichs y companys, explicantlos mils bulllofas «de com lo mon se formá.» «que l' sabi Odón creu que l' home n' es fill del orangutá;» «que l' Iglesia son romansos,» «que Volter n' er: home honrat;» y altres deu mil ximplerias, bestiesas y disbarats. També vá formá una lliga composta de quatre gats y ls tipos que figuraban, dintre ls partits avansats; la lliga fou titulada «lo pensament enllustrat.»

Per pogué menjar garrofás la mala herba va sembrar dintre el cor dels infelissos que l' varen volgué escoltar, puix de días predicaba guerra á mort al capital, y á las nits ell presidia entre ls masons mes granats, que son gent que sempre buscan medis pera esclavizar á las classes mes senzillas, mentres ells s' omplan be l' pap.

Fou zelós propagandista y també corresponsal de «Campanas,» de «Diluvis,» y altres magatzems d' aufa s, encara, que ab tals negocis va guanyar molts poquets rals. Ell va fer grans burricadas que ningú havia vist may; en nom del Progrés del sigle civilment se va casar, aixís mateix sempre ho deya, pro, n' era igualment que ls gats. Eran los noms de sa filla Democracia y Libertat. Volia enterrar personas sense ferlos funerals y colgarlas com las bestias al canyet ó bé en un camp. ¡Vaja, quin Progrés mes asel! ¡Viure y morir com á cans! Per xó avuy tothom exclama: ¡Gracias á Deus que ha marxat!

A. T. A.

A LA VORA DEL FOCH

LO BOU ROIG

Era en aquell temps en que los pobles tractavan en comú cada diumenge los seus asuntos. Y de una cosa se n' venia l' altra y un día s' promogué una forta disputa sobre si s' deyan ó no gayres mentidas.

Un regidor va dir que ell tenía un masover que may n' havia dit una y un pagés li va contestar que avans de un any ell li hauria feta dir.

Féren una joguesca que hi posáren tota la seva fortuna y n' firmáren una escriptura.

Lo pagés se n' va anar á casa seva y va dir á la seva filla, que era molt guapa: vestéixte bé y ves á casa l' masover del regidor y no tornes fins que t' haja donat lo cor del bou roig, que es lo bou que l' amo més estima.

La noya s' posá la roba més bonica y se n' va anar á casa del masover, y com era ja fosch trobá la porta tancada.

Ella que hi truca:—Truch, truch,

—¿Qui hi ha?

—Só una pobra noya que m' só perdudeta ¿si 'm volguésseu donar acullida?

Lo masover que diu:—No t' puch obrir perquè si l' amo ho sabia m' renyaria, mes vèsten á la pallera.

La noya se n' hi aná y quedá adormida. Al endemá al matí lo masover volgué mirar qui era que hi havia anat á la nit passada, y se n' aná á la pallera.

Y quan vejé á la noya ne quedá tot enamorat y no la va deixar moure y la prengué per minyona.

Y sempre li deya si s' volia casar ab ell, mes ella responia: no ho faré pas fins que m' haguéu donat lo cor del bou roig.

—Aixó si que no pot ser, perquè es lo bou que l' amo més estima.

Mes véus' aquí que la noya cada dia era més guapa, y l' masover sempre li deya si s' volia casar ab ell. Y la noya li responia: no ho faré pas si no m' donéu lo cor del bou roig.

—Aixó si que no pot ser, perquè es lo bou que l' amo més s' estima.

—Donchs no m' casaré ab vos.

Per fi lo masover no pogué més de tan enamorat que n' estava. Un dia va agafar lo bou roig, lo va matar y va donar lo cor á la noya.

Ella que així que l' té apreta a fugir cap á casa seva que l' masover no sapigué hont era, y entrega l' cor á n' el seu pare.

Lo masover queda desesperat y á n' el seu degut temps se n' aná á casa l' seu amo y al entrar li diu:

—Bon dia, l' meu amo.

—Bon dia, l' meu mosso. ¿Y las vacas?

—A la montanya que pasturan.

—¿Y l' bou roig?

—Malalt, que caygué de una margenada.

—Cúydal forsa

—Molt bé, l' meu amo. Mento per ma honra.

Al cap de un quant temps l' amo l' enviá á buscar pera saber lo bou roig com estava.

Lo masover que se n' hi vá y aixís qu' entra diu:

—Bon dia, l' meu amo.

—Bon dia, l' meu mosso. ¿Y las vacas?

—Son á las pradassas que herbejan.

—¿Y l' bou roig?

—De prou bó que li ha vingut malaltia.

—Sobre tot cúydal forsa.

—Molt bé, l' meu amo. Mes mento per ma honra.

Cada diumenge lo pagés pregutava al regidor si havia experimentat á n' el seu masover cap mentida.

Y l' regidor responia:—No pas encara.

Quan arribá l' any, l' amo digué al masover que anés á la Sala del Comú. Y l' pagés digué á sa filla que hi anés pero que s' esperés á fora ab lo cor del bou roig.

Entran los vehins ab lo senyor Batlle y regidors, y l' amo crida al masover. Aquest se presenta, y llevantse la gorra diu:

—Bon dia, l' meu amo.

—Bon dia, l' meu mosso. ¿Y las vacas?

—A la establa son que menjan.

—¿Y l' bou roig?

—Está molt bó que s' engreixa.

Encara lo pagés no sent aixó corre cap al defora á avisar á la seva filla pera que entre ab lo cor del bou roig, mes al instant sent que l' masover sense parar diu desseguida:

—Mento per ma honra.

—Y tots se posáren á cridar:—ment, no ha dit mentida.

Y guanyá l' regidor l' aposta.

LA MORT

Hi havia uns pares que eran molt pobres y héuse aquí que l' fill petit va díroshi:

—Ja aniré jo á fer fortuna.

Als pares los hi sabia molt greu que se n' anés, mes li donáren la sua benedicció y un sarroné ab pá y formatje, y l' dexáren anar á cercar ventura.

Lo noy camina que caminarás, tot lo més que arreplegaba era alguna caritat y encara, aixís es que prompte quedá reduhit á la miseria, y no te nint altre recurs, se n' aná á una ciutat y s' feu soldat de las doblas, y com may s' havia vist ab tant de diners, comensá á gastarlos fins tornar á quedar altra volta pobre.

Héuse aquí que vingué una guerra y lo van ferir, y quan se vejé tant malalt y sense recursos, sol y abandonat, ell que comensa de cridar á la mort, y crida que cridarás, crida que cridarás, al últim se li presenta aquélla.

Y ell que li diu:

—¿Ola mort! ¿cóm aném? gracias á Déu que m' has sentit; temps há que t' cridava. Aquí m' tens pera que te m' emportes.

La mort, quan lo vejé tant valent, ella que li diu:

—Ja que no t' faig por, y al véurem, lluny de fugi, encara m' cridas per lo valent que ets, no solament no te me n' vull emportar, sino que en-

cara t' faré rich; ara comensa á sopar y desseguida estarás ben vó.

Y feu sortir al seu devant una taula de bonas viandas, que l' noy se menjá á tot pler; y tant bon punt hagué sopat, la mort que li diu:

—Pújam' á coll.

Y en un moment se l' endugué á una ciutat.

Allí li va donar una bossa de diners y li va dir:

—Ara vèsten á comprar roba y vestéixte com un gran senyor; feste passar per metje, que jo te prometo que t' farás rich; quan t' envíen á buscar á una casa, encara que lo malalt estiga molt y molt mal, que sembli que tinga de morir, si m' veus al peu del llit, lo malalt se curará; mes si m' veus al cap, per bó que t' semble, estigas cert que s' morirá; empero t' advertixo que cada dia, al punt de la mitja nit, tens de ser á la porta del cementiri y allí 'ns trobarém tots dos y m' donarás la meytat de lo que haurás guanyat; mentres ho fassas aixís, jo no t' deixaré may y t' podrás fer rich y viurás eternament; mes si deixas de ferho, te mataré.

Lo noy tot content va anar á comprarse roba y á buscar una de las mellors casas y va posar un gran lletrero que deya que allí hi havia un metje que endevinava los mals que eran de mort.

Héuse aquí que l' van anar á buscar á casa un home molt rich, molt rich, que era als últims de la seva vida, y aixís que lo jove va entrar al quarto y va veure á la mort al peu del llit, va dir als de la casa que lo malalt curaria, donchs que li entenia bé l' mal; li va receptar una medicina y al cap de tres ó quatre dias aquell ja corria per sas camas.

Aixó li va donar molt nom y va fer curas y més curas, y molta gent que semblava que no tenian res, va endevinar que s' moririan y á altres los curá, y adquirí tal nombradia, que guanyá molts diners; y cada nit anava al cementiri á partírsels ab la mort.

Y tants diners va guanyar, que al últim se feu un palau molt hermós, y la filla del rey, que vivia davant, se n' va enamorar tant, que va dir que s' volia casar ab lo seu amo.

Lo noy, tant bon punt van dirli, estigué molt content y va respondre que si desseguida, y encara que la filla del rey li imposá per condició que no volia que fés més de metje, ell va dir que li era precis ferne perquè sino moriria de tristesa, donchs tenia por que la mort s' enfadés.

La filla del rey va consentirli, mes ab la condició de que cada dia hagués de donar compte dels diners que guanyaria; y com lo jove ne tenia de donar la meytat á la mort, héuse aquí que los comptes may li surtian.

Així es que la noya se l' va posar á espisar y va veure que cada dia, al punt de la mitja nit, se n' anava de casa. Ella que sí, á la nit següent tanca todas las portas y no l' deixa sortir.

L' endemá torná á fer lo meteix; mes ell se mostrá tant enfadat, que de todas maneras li va fer donar las claus y se n' aná.

Quan va ser al cementiri va trobar á la mort que estava molt enfadada, molt enfadada; mes li va demanar perdó y li va dir que ja no hi tornaria may més.

L' endemá la seva esposa va atrassar tots los relloques de la casa, y quan ell va adonársen, eran ja tocadas las dotze y no va poder anar al cementiri.

—Bah; digné entre sí, ja hi anirás un altre dia; així com te va perdonar aquella vegada, també te n' perdonará un' altra; ¿qué n' té de fer la mort dels diners?

Y aquell dia va trobarse malament y més malament, fins que al endemá va dir:

—Avuy sí que tens d' anarhi, no fós cas que la mort te n' fés alguna de las sevas.

Héuse aquí que al vespre no va tornar á casa pera que la seva dona no l' privés de anársen, y al ser las dotze de la nit, se n' va entrar al cementiri.

Y ed ell va trobar á la mort, la qual estava tota contenta, y ella que li diu:

—¿Ola! ¿tu per aquí? m' pensaba que no volias venir més. Ara t' vull portar á un lloch que no hi has estat may; empero tú m' hi tens de dur.

De un brinco li pujá á caball, va agafar un bastó y á cops lo feya córrer com um boig sense deixar aturar-lo.

Lo noy ja no podia més; per fi van arribar á un camp en que tot era de llamets, tot de llamets, y allavoras la mort va baixar y va dir que se l's mirés á veure si n' concíxia cap.

Y lo jove li va dir que no.

Y la mort li va dir:

—Donchs, mira, aquells son los teus fills y aquell altre un xich més curt'es la teva esposa.

Y l' jove tot esgarrifat va dir:

—¿Y la meva?

—La teva es aquesta.

Y li senyalá un llamet que boy era acabat, com que quasi ja no feya gens de llum.

Lo jove conegué allavoras que era arribada la hora de la seva mort, y agenollantse als seus peus,

li va demanar perdó; mes la mort li va dir que no n' hi havia pera ell, y de un cop de dalla li llevá lo cap.

Allavoras lo palau que s' havia fet va caure tot ab gran terratrémol, salvantse sols sa esposa y sos fills, y may més se parlá de ell, aixís com tant poch del metje que tanta fama tenia.

Y acabat, amen Jesús,
Detrás de la porta n' hi ha un fús.

F. DE S. M. Y L.

CANTARS, EPÍGRAMAS

COSAS QUE NO SON EPÍGRAMAS NI CANTARS

No tiene mucho primor
la señorita Rosalia;
mes cómo está coberta d' or,
si me la dessin.... la pendria.

De oro son tus cabellos
y los labios de coral;
pero filla per fé l' caldo
tot plegat no val ni un ral.

Sabes tú tocar el piano
tu padre el acordeón;
y aquí sota ta finestra
yo estich tocan lo violón.

IMPOSSIBLES

Per un sabater, posar un taló de teatre á una sabata.
Per 'n Budoy, enlayrarse ab una bomba.... de dinamita.

Per un gomós, pasejarse ab un caball... de pintó.
Per 'n banyeta, emportarse una ánima.... de canti.
Per un taberner, no sapigué de batejá.
Per un fuster, fer l' escala de la vida.
Per un artiller, tirar ab un canó de posar agullas.
Per un carro, un fusell Mauser.

UN COLOMÍ QUE NO VOLA.

TRENCA-CLOSCAS

Xarada

Ma primera es per pescar
aliment es ma segona
tres inversa, mineral
y la TOTAL nom de dona.

UN OLOTÍ.

Targeta

D. Manel Quilacadei R.

Formar ab aquestas lletras lo títol d' un drama català.

Geroglífich

X
E E
T U
DILLUNS
L L
I b R
E E

Soluciones als trenca-closcas del número passat

Al geroglífich numéric: Mariagna.

CORRESPONDENCIA

Pep de la casaca: aprofitarem quelcom.—R. R. R. massa números, nos hi hem enredat.—Bermut y Banyer no tenim valor, lo fiscal nos mira.—Uu protector de la infancia: es massa manso lo de vosté.—Ignasi: poisat algun dia ho publicarém, no ho assegurem.—Rich-Rach: compris una cartera y cap á estudi.—Sabatassas: 'ns fassi epetir lo seu nom.—Moreno Blanch y Roig massa colors.—Azebir: li donem gracias per las versos del foch, pero se 'ns han eremat.—Tararit: no hem ems la seva carta castellana per estar escrita en forasté.—La colla dels tranquils: molts gracias per lo que 'ns ajudan; envihin sovintet.—Lo demés ho contestarém la setmana que vé.